

INDUSTRY
UKRAINE

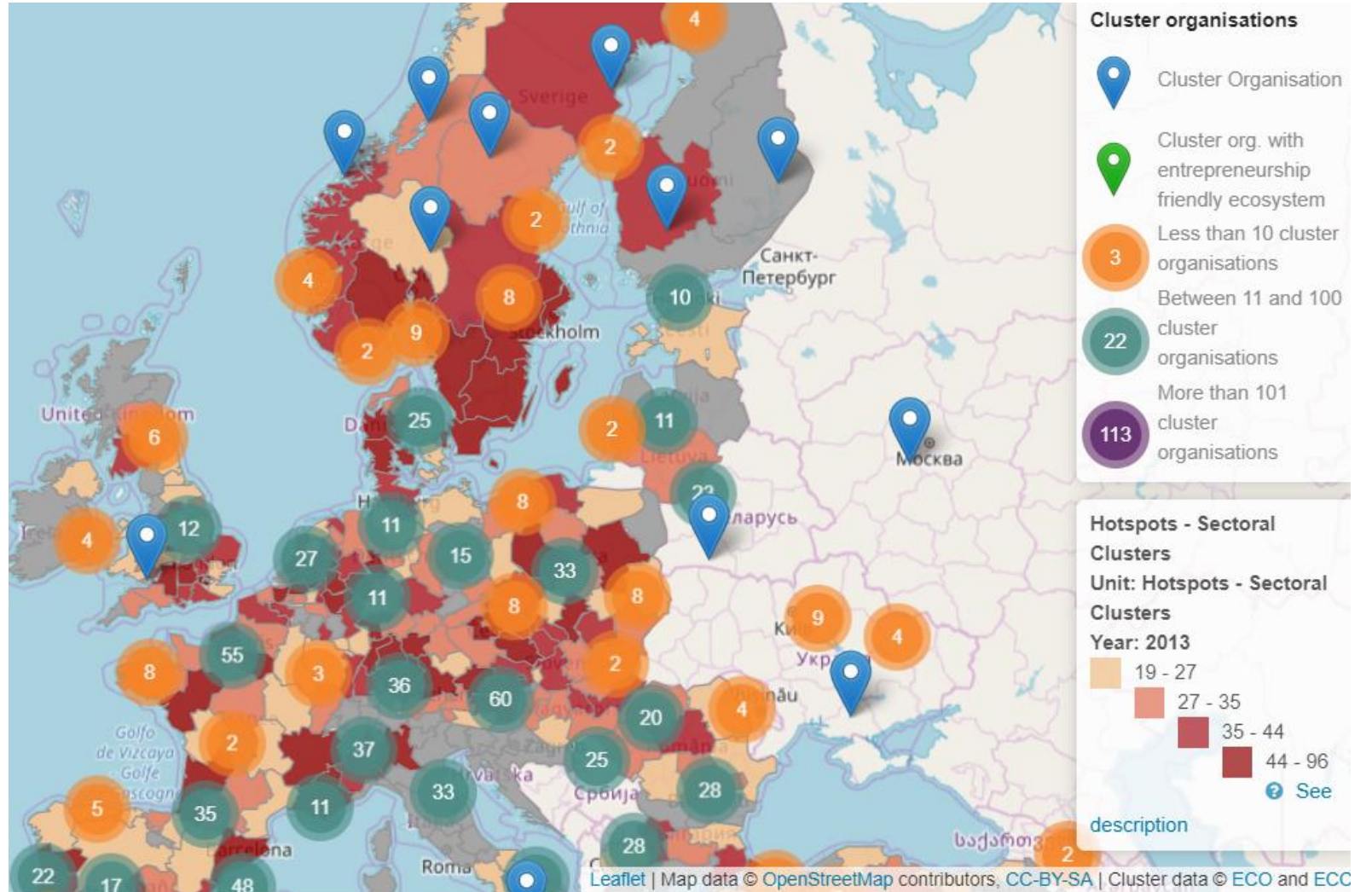

**Національна програма кластерного розвитку до
2027**

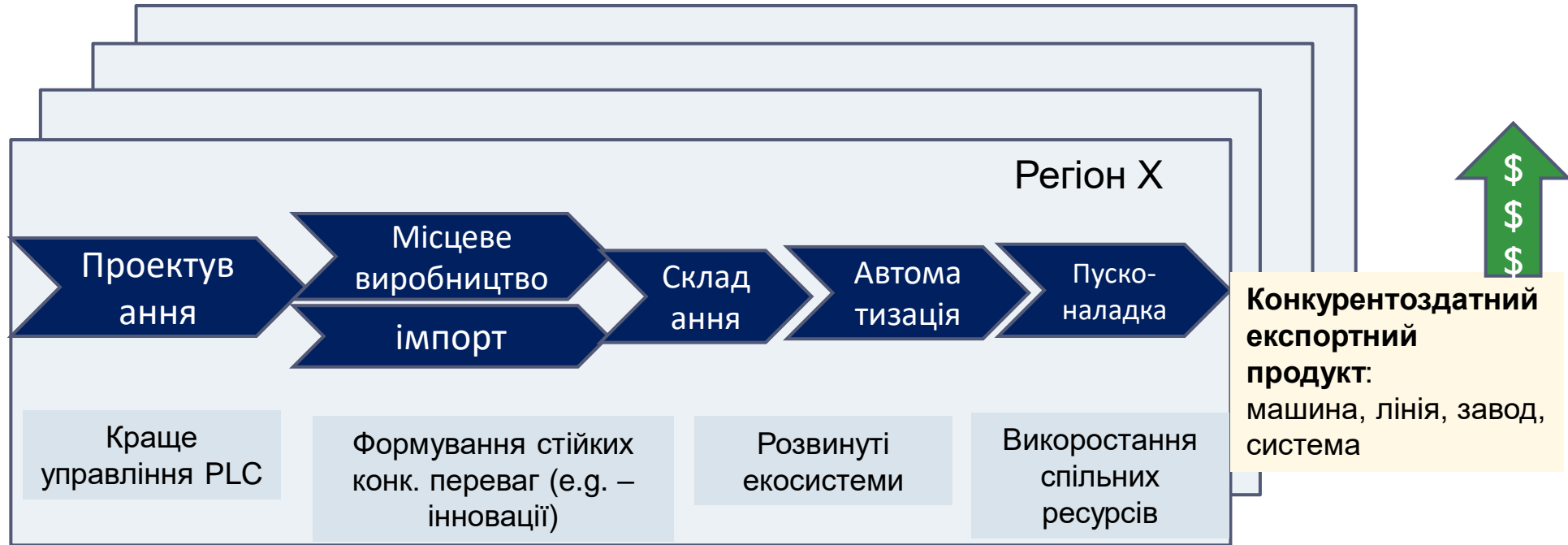
Проект, вересень 2020

Передумови

1. Мало кластерів
2. Не ті кластери, не той баланс
3. Нема підтримки держави

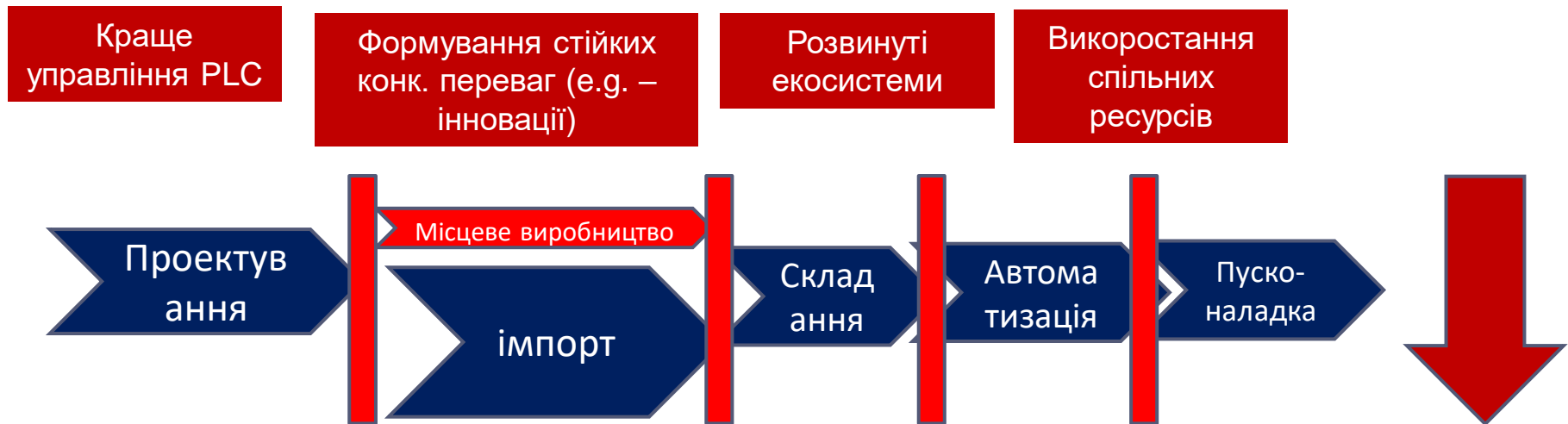

Кластери – як рушій економічного розвитку регіонів

Масштабованість, Системність (кращі практики)... вихід на Державні політики

Кластери в Україні

Чому так? – комплекс проблем

Платформа
Industry4Ukraine

Виходять в вересні - жовтні

1

Кластерна політика

**Національна програма
кластерного розвитку до 2027**

Проект для Мінекономіки

Industry4Ukraine

2

Промислова політика

**Кращий світовий досвід
використання правильних
інструментів та інституцій**

Аналітичний огляд

Industry4Ukraine

Національна програма кластерного розвитку

Зміст документу

---

1. Головні визначення та терміни.

2 Сутність кластерної економіки

3. Роль кластерів в розвитку національних економік в світі

3.1. Вплив на економіку

3.2 Структурне оновлення економіки

4. Кластерна економіка в Європі та світі

4.1 Головні особливості кластерного розвитку в ЄС та світі

4.2 Кращі практики управління кластерами

4.3 Бенчмаркінговий аналіз “Східна Європа - Україна”

5. Кластерний розвиток та смарт спеціалізація регіонів

6 Головні засади успішних кластерних політик. Роль держави та влади. Механізми та інструменти.

6.1 Загальні цілі кластерних політик

6.2. Класифікація політик та їх взаємозв'язок на різних рівнях.

6.3. Механіка та інструменти реалізації кластерних політик та програм

6.4. Інструменти розвитку на національному рівні.

6.5 Інструменти розвитку на регіональному та локальному рівні

7 Фінальна оцінка стану кластерного розвитку в Україні

7.1. Типові проблеми створення, розвитку та ефективності кластерів та кластерних об'єднань

7.2. Кластерні спільноти та аналітичні центри, їх ролі та вплив на розвиток кластерів

7.3. Існуючі інструменти та можливості підтримки та стимулювання кластерів

7.4 Доступні інструменти фінансового забезпечення кластерного розвитку в Україні

7.5. SWOT-аналіз поточного стану кластерного розвитку

8. Головні орієнтири та завдання кластерного розвитку на період до 2025

8.1. Головні засади розвитку кластерних програм та політик в Україні

8.3. Головні цілі розвитку на період до 2025

8.4. Дорожня карта кластерної економіки України на 3 роки (до 2024)

9. Загальні рекомендації для затвердження та реалізації політик кластерного розвитку

9.1. Рекомендації для центральних органів виконавчої влади

9.2 Рекомендації для регіональних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування

10. Джерела та корисна інформація

Додаток 1. Перелік Кластерних організацій зареєстрованих в Україні

Додаток 2: Матриця “Відповідність цілей механізмам та інструментам кластерного розвитку”

Додаток 3. Пропозиція щодо створення кластерного комітету на платформі Industry4Ukraine

3 головні виклики поточного стану

---

1. Як зробити кластери реальним та **ефективним інструментом економічного розвитку** регіонів та галузей?
2. Як **централізувати та прискорити** загальний кластерний рух в Україні?
3. Як **оптимізувати розвиток кластерів** з огляду на слабку фінансову підтримку державою?

Головні напрями розвитку

---

1. Інституціоналізація

- Інтеграція в положення вищерівневих політик (П, І, Ц, Е...)
- Відповідальні органи
- НПА та розпорядження Кабміну

2. Система моніторингу та якості

- Визначення критеріїв відповідності кластерам
- Реєстр кластерів, щорічний моніторинг
- Національна система якості

3. Центр координації кластерного руху

- Об'єднання кластерів – координація дій, спільні комунікації
- Єдиний веб-ресурс
- Спільне просування кластерів та комунікації

4. Інтернаціоналізація (вкл – в простір ЄС)

- Реєстрація на платформі ЕССР
- Єдині комунікаційні стандарти
- Встановлення кращих практик у співпраці

5. Диверсифікація на різні галузі

- Вирівнювання з проектами смарт-спеціалізації
- Сприяння розвитку нових секторів з високим потенціалом зростання
- Інтеграція в інші механізми регіонального, інновац. та промислового розвитку

Дорожна карта

- ▶ **Рубіж №1: «ми – спільнота»** (= кластерна мобілізація спільноти)
- ▶ **Рубіж №2: «держава з нами»** (інституціоналізація) – реальна підтримка державою
- ▶ **Рубіж №3: back2basic** (перевернутись до початків, тобто, до справжнього) – проведення атестації кластерів у відповідності до визначених засад
- ▶ **Рубіж №4: «кластери - як рушій»** економічного розвитку (показати всім секторам та галузям потенціал та роль кластерів)
- ▶ **Рубіж №5: «експортна програма»** - запуск масштабної програми експорту та інтернаціоналізації кластерів України з підтримкою уряду
- ▶ **Рубіж №6: «цифрове виробництво»** - запуск масштабної програми цифровізації виробництв, приведення їх до міжнародних стандартів
- ▶ **Рубіж №7: «R&D activation»** - співпраця з університетами та сектором науки

Концепція кластерів
ІАМ як приклад нового типу кластерів

(Інжиніринг – Автоматизація –
Машинобудування)

ClusteRISE

РОЗВИТОК КЛАСТЕРІВ ІАМ
В РЕГІОНАХ ЗАПОРІЖЖЯ
ТА ХАРКОВА

Інжиніринг / Автоматизація / Машинобудування

АППАУ

Виконавець:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

5 ключових відмінностей концепції ІАМ від інших кластерів в промисловості чи хайтек

Співпраця всіх ключових стейкхолдерів

Роль асоціацій – передача кращого досвіду (приклади УАМ та АППАУ)

Головні рекомендації до стейкхолдерів

Центральні ОВВ

- **Відповідальність, координація, комунікації**
- Проведення атестації українських кластерів
- Фінансування кластерної програми на 2021

Регіональні ОВВ

- Інтеграція в плани РР, фінансування, відповід. орган
- Інтеграція з планами смарт-спеціалізації
- Проведення страт. сесій до кінця 2020 з визначенням ключових пріоритетів, кластерів та спільних напрямів дій

Кластерні ініціативи

- Вирівнювання кластерів vs засади кластерної економіки та критерії якості
- Приєднання до комітету I4U та формування національної кластерної спільноти
- Покращення спільної стратегії розвитку у взаємодії з владою.

Корисні посилання по кластерній тематиці

- ▶ [Проєкт програми кластерного розвитку до 2027](#)
- ▶ [Чому потрібні кластери та кластерні політики](#)
- ▶ [Концепція кластерів ІАМ](#)
- ▶ [Кластерні політики ЄС](#)
- ▶ [Бенчмаркінговий огляд «Україна – ЄС» по смарт-спеціалізації](#)

Питання?

yurchak.alexandre@aprai.org.ua

